

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

ZAKON br. 04/L-043

O ZAŠTITI INFORMATORA

Skupština Republike Kosovo;

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja

ZAKON O ZAŠTITI INFORMATORA

Član 1
Delokrug i cilj

Cilj ovog zakona je stvaranje zakonske osnove za podsticanje službenika da prijave protivzakonite radnje.

Član 2
Definicije

1. Za cilja ovog zakona niži izrazi imaju ovo značenje:

1.1. **Informator** - svako lice, koji, kao građanin ili zaposleni, sa poverenjem informiše odgovarajući autoritet unutar javnih institucija na centralnom ili lokalnom nivou, institucije, javna ili privatna preduzeća za svaku opravdanu sumnju za postojanje protivzakonitog delovanja;

1.2. **Javne institucije na centralnom i lokalnom nivou su:**

1.2.1. Visoke institucije Republike Kosovo (Skupština Kosova, predsednik Kosova i Ustavni sud Kosova);

1.2.2. Sudske i tužilačke institucije (Sudski savet Kosova, Tužilački savet Kosova, sudovi, tužilaštva);

1.2.3. Visoki autoriteti državne uprave (Vlada u celosti, premijer, zamenici premijera i ministri);

1.2.4. Visoki organi državne uprave (Ured premijera i ministarstva);

1.2.5. Centralni državni upravni organi (podređeni organi državne uprave koje obavljaju ne ministarske funkcije ili druge administrativne funkcije);

1.2.6. Lokalni organi državne uprave (opštinski organi državne uprave);

1.2.7. Samostalni organi državne administracije (pravna lica koja obavljaju državne administrativne funkcije za koje se traži visok stepen samostalnosti u javnom interesu);

1.2.8. Samostalne institucije predviđene u Poglavlju XII Ustava Republike Kosova i

1.2.9. Druge javne institucije osnovane zakonom;

1.3. **Institucija** - obrazovna, zdravstvena i dr. javnu ili privatnu institucija osnovana zakonom;

1.4. **Javna i privatna preduzeća** - javna i privatna preduzeća osnovanih prema Zakonu o javnim preduzećima i Zakonu o trgovinskim društvima;

1.5. **Službeno lice za nadgledanje nepravilnosti** - lice kojeg poslodavac u javnoj instituciji centralnog i lokalnog nivoa, institucije, javna ili privatna preduzeća, sa posebnom odlukom je ovlastio da postupa prema informaciji informatora.

1.6. **Protivzakonita radnja** – svako činjenje ili nečinjenje lica kojom se krše važeće zakonske odredbe, bilo u obliku krivičnog dela ili prekršaja;

1.7. **Informacija u interesu javnosti** - bilo koja informacija u vezi sa kršenjem zakona, pravila profesionalne etike i načela upravljanja izrađenih uz poverenje kako bi se sačuvali interesi države ili opšti javni interes.

Član 3 **Osnovna načela**

1. Informator za pruženu informaciju u poverenju, za protivzakonita delovanja zvaničnika ili odgovornih lica unutar javnih institucija na centralnom i lokalnom nivou ili unutar institucija, javnih ili privatnih preduzeća, imaju pravo na zaštitu svojih prava.
2. Informator u informisanju protivzakonitih delovanja je obavezan da postupa u dobrom poverenju, tada kada sa razlogom predpostavljajući da činjenice i informacije koje su predmet informisanja su tačne.
3. Protiv informatora zbog dobronamernog informisanja protivzakonitih delovanja, ne može da preduzme mere kažnjavanja ili discipline, udaljavanja sa posla, privremenog udaljavanja (suspendovanja) sa posla ili eksponiranju diskriminacije.
4. Informator u svojstvu zaposlenog, koji je podvrgnut diskriminiranim merama na radnom mestu, obuhvatajući i udaljavanje sa posla, ima pravo da se obrati nadležnom sudu, koji, ukoliko dokazuje da je informator u svojstvu zaposlenog bio udaljen sa posla zbog pružanja informacije, odlučiće da istog vrati na njegovo radno mesto i narediće javnoj instituciji na centralnom ili lokalnom nivou, instituciji, javna ili privatna preduzeća da mu nadoknađuju prouzrokovanu štetu.
5. Informatoru se garantuje pravo na zaštitu anonimnosti.
6. Ukoliko u slučaju otkrivanja informacije za vršenje nekog teškog krivičnog dela postoji moguća opasnost za integritet i sigurnost informatora ili članova njegove uže porodice i u velikim merama i za imovinu, zaštita informatora se vrši saglasno sa Posebnim zakonom za zaštitu svedoka, na način predviđen tim zakonom.
7. Javne institucije, u vršenju nadzora za načela zakonitosti i dobrog upravljanja, vrši kontrolu u slučaju podnošenja informacije od strane informatora zbog vršenja protivzakonitih delovanja.
8. Nezavisno od forme i sadržaja, informisanje protivzakonitog delovanja od informatora smatraće se kao akt predstavke. U davanju odgovora informatoru u vezi sa informisanjem pristupačno se sprovode procedure davanja odgovora strankama u vezi sa podnetim predstavkama organima državne uprave.

Član 4 **Odgovornosti javnih institucija na centralnom i lokalnom nivou, institucije, javna ili privatna preduzeća**

1. Javne institucije na centralnom ili lokalnom nivou, institucije, javna ili privatna preduzeća su odgovorne:
 - 1.1. da stvore uslove za samostalan i nesmetan rad lica koje je informisao potencijalna protivzakonita delovanja;

1.2. da se stvore uslovi zaštite integriteta, prava i interesi informatora koji informišu sumnju za potencijalna protivzakonita delovanja;

1.3. da primaju informaciju u vezi sa potencijalnim protivzakonitim delovanjem i da sprovodi proceduru saglasno sa ovim zakonom;

1.4. da sačuva materijalne dokaze kojima se dokazuje protivzakonita radnja.

Član 5

Informisanje i odlučivanje za protivzakonito delovanje

1. Informatori koji sumnjaju na protivzakonita delovanja moraju podneti informaciju.
2. Poslodavac ili jedan od starešina, informatoru koji ga je informisao protivzakonita delovanja, obezbeđuje mu zaštitu anonimnosti, integriteta kao i zaštitu od bilo koje forme zlostavljanja.
3. Zaštita iz stava 2 ovog člana isključuje se ukoliko informator koji u lošijoj nameri i svesno podnosi niestinite informacije.

Član 6

Dostavljanje informacije

1. Informator, informaciju za sumnju protivzakonitih delovanja dostavlja službenom licu za nadzor neispravnosti ili nekom drugom starešini.
2. Informacija treba razumljiva i mora sadržati podatke o licu protiv kojeg se podnosi, kao i činjenice kojima raspolaže.
3. Protivzakonita delovanja mogu se podnositi:
 - 3.1. pismeno;
 - 3.2. putem pošte ili i-mela;
 - 3.3. usmeno.
4. Kada se informacija podnosi usmeno, informaciju sastavlja pismeno službeno lice i istu potpisuje informator i službenik.

Član 7

Prijem i evidentiranje informacije o protivzakonitim radnjama

1. Svaki starešina ili službenik evidentira primljenu informaciju o protivzakonitim radnjama. Evidencija sadrži:

- 1.1. datum prijema;
- 1.2. ime i prezime;
- 1.3. adresa;
- 1.4. institucija podnosioca informacije, i
- 1.6. kratak sadržaj informacije.

Član 8

Potvrđivanje i obrada informacije

1. Posle prijema informacije za sumnju za protivzakonita delovanja, starešina ili službeno lice informiše odgovarajuću instituciju da mora pristupiti tom pitanju u skladu sa važećim.

Član 9

Izveštavanje o informacijama o protivzakonitim delovanjima

1. Starešina ili službeno lice u vezi nepravilnosti je obavezan da pismeno odgovori informatoru od daljim postupcima u vezi saq informacijom.
2. Službeno lice ili starešina ifnormiše upravitelja javne institucije o rezultatima sprovedene procedure i o svim zaključcima.

Član 10

Arhiviranje dokumenata

Rukovodilac institucije preduzima mere za arhiviranje svih informacija o nepravilnostima u instituciji kojom upravlja. Materijali se čuvaju najmanje pet (5) godina.

Član 11
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. L-043
31. avgust 2011.godine

Predsednik Skupštine Republike Kosovo

Jakup KRASNIQI